

AAMUN KOITTO

Karjalan hiippakunnan seurakuntien ja PSHV:n lehti

2 ♦ 25.3.2013 ♦ 8 €

KIRKKO NYKYPÄIVÄNÄ

☙ *Suomen ortodoksinen kirkko 90-vuotta* ☙

AAMUN KOITTO

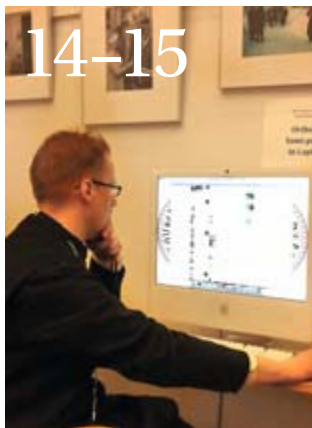
Ortodoksinen aikakauslehti

tässä numerossa

MARI VAINIO

Ajan pyhittämisen lähtökohtana on rukous.

VESA TAKALA

Kumpi, jumalanpalveluksen harmonia vai nettikeskustelujen kiihkeys kuvaa paremmin Kirkon todellisuutta ja Kirkon merkitystä tämän päivän seurakuntalaisille?

"Kristus nousi kuolleista - totisesti nousi!"

STOCK.XCHNG

Aamun Koitto PSHV:n ja Karjalan hiippakunnan seurakuntien lehti, perustettu 1896, www.aamunkoitto.fi
Kustantaja Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry. (PSHV), Valamontie 42, 79850 Uusi-Valamo
Toimituskunta KS Joensuun piispa Arseni, toimittaja Risto Lindstedt, toimituspäällikkö Mauri Liukkonen, pastori Timo Honkaselkä, pastori Johannes Hättinen, pastori Tuomas Järvelin, pastori Tuomas Kallonen ja toimitussihteeri Mari Vainio **Päätoimittaja** piispa Arseni, Kotalahdentie 49, 71920 Pajujärvi, puh. 0206 100 236, piispa.arseni@ort.fi **Toimitussihteeri** Mari Vainio, puh. 050 564 8899, mari.vainio@ort.fi
Tilaukset ja laskutus puh. 0206 100 490, aamun.koitto@ort.fi **Ilmoitusmyynti, -aineistot ja trafiikki** puh. 040 501 9358, ei.j.rasanen@ort.fi **Taitto** Aste Helsinki Oy **Painaminen** Oy Scanweb Ab **Irtonumerot** Akateeminen Kirjakauppa (Helsinki), Tuohus-myymlät (Valamo ja Helsinki) ISSN 0355-9009
Seuraava numero ilmestyy 21.5.2013 **Seuraavan numeron aineistopäivä** 15.4.2013 **Kannen kuva** LEHTIKUVA/REUTERS/Bogdan Cristel

- 4-5 **Ajan pyhittäminen**
Me kuulumme Jumalalle ja koko tämä aika on Jumalan aikaa.
- 6 **Helmenkalastaja**
Matkalla vapauteen
- 7 **Paluumuuttajana Kirkossa**
Olemme kaikki paluumuuttajia Jumalaa kohti. Jokaisella on vain oma tiensä.
- 8-9 **Pyhäkkömme**
Mikkelin Pyhän Ylienkeli
Mikaelin kirkko
- 10-11 **Mikkelin seurakunta**
- mukavaa, monikulttuurista yhdessäoloa
- 12-13 **Kasvokkain**
Jari Rantala Kirkon palvelukeskuksen lakimiehenä
- 14-15 **Tämän päivän Kirkko**
Miten Kirkko voisi toimia vastavoimana uskonnon privatisoitumiselle ja lisätä kirkkokansan yhteisöllisyyttä?

16-19 **Uutisvaaka, vieraskirja, media**

20-21 **Kirjat, levy-arvostelu, opetusta venäjäksi**

23 **Ilmoituksia**

24 **Isien opetuksia**

iankaikkisesti

Valona ja suolana maailmassa

Suomen autonomisen ortodoksisen kirkon 90-vuotias taival on ollut monella tavalla vaikea. Toisaalta, ortodoksisella kirkolla ei ole koskaan ollut helppoa missään päin maailmaa.

Kirkkomme itsenäistymisen jälkeen kohtasimme sodat, evakot ja jälleenrakennuskauden ryssittelyineen. Tällä hetkellä Kirkkomme kasvaa tasaisella vauhdilla, ortodokseja ymmärretään ja huomioidaan mediassa. Meitä kohtaan ei enää kohdisteta ryssävihaa ja protestanttista käännystystyötä. Voimmeko nyt sanoa Kirkkona, haasteista selvittyämme: «Levätään nyt, syödään, juodaan ja nautitaan elämästä.» (Luuk. 12:19) Voimmeko jäädä jonkinlaiseen «käymistilaan»? Eurokriisi ja taloudellinen ahdinko vaikuttavat tällä hetkellä miljoonien ihmisten elämään Suomessa ja muualla. Olisiko meidän vihdoinkin aika olla «valona ja suolana maailmassa?» (Matt. 5:13-16)

Suomen Kirkon täytyy parantaa toimintaa nimenomaan diakoniatyössä ja sisälähetystyössä. Suomi myös maallistuu suurella vauhdilla. Työtä on paljon. Jo seitsemännennen ekumeenisen synodin isät ovat sanoneet: «Tämä on se usko, johon maailmankaikkeus perustuu.»

Otto Laukkarinen

Ilompi – valompi

ämäryys nousee valoksi, valo kirkastuu loisteeksi.

Pitkä Suuren ja pyhittävän paaston aika on kääntynyt valoa kohti. Valo lisääntyy päivä päivältä. Se täyttää jo huoneeni, pian se valaisee myös sydämeni. Kevään valo kirkastuu hetki hetkeltä. Pääsi-

äisen loiste tunkeutuu jo sisimpääni. Synnin raskas ies karisee harteiltani, se vikuroiden ropisee maahan, se musertuu katumuksen jalkain alle. Ilma, joka oli vielä hetki sitten tunkkainen puhdistuu, on helpompi hengittää. Tunnen kevään tuoksun, aistin ylösnousemuksen kosketuksen ihollani. Se on kuin aamukaste, varovasti se leviää iholleni, se puhdistaa ja lounatuudessa kuivettuu.

Eilen vielä tunsin ahdistusta, synti, jonka ennen joulua tein, kalvoi sisintäni. Pitkään epäröin syntiäni tunnustaa, tuntui, etten tohdi sitä ääneen lausua, etten lähimmäistäni loukkaisi. Onneksi nousin, viime hetkellä kirkkoon astuin. Jumalan edessä sain sen, mokoman synnin ääneen lausuttua. Silloin tunsin Jumalan rakkauden armon. Ahdistus silloin pakeni sydämeistäni, ei se lähtiesään juuri taakseen pälyillyt. Meni vain ja katosi jonnekin talven pimeyteen, vielä kylmänä hohkavaan hankeen se katosi. Jumalan rakkauden kosketus on lämmin, se on pehmeä, sitä ei tarvitse säpsähtää, sen voi antaa valua, niin että lopulta tunnen sen kaikkialla ruumissani. Se on uusi vaate, johon pukeudun, kevään muotivaate.

Jotkut jo kyselivät, mikä sinun on, kun ilottomana kadulla kuljet. Vastasin, ilon olen kadottanut, jo ennen joulua se katosi, silloin, kun sen mokoman synnin tein. Siinä jupakassa katosi valo ja ilo. Nyt iloa etsin.

Palmusunnuntaina kirkkoon astuin, onneksi astuin, sillä virpovitsojen takaa ilon löysin. Kas kun en aiemmin sitä sieltä älynnyt katsoa. Joku kertoi, että vasta eilen ne sinne siunattiin, tuoreita vielä ovat. Varmaankin siksi niissä niin paljon iloa on. Toinen, sitä toista viisaampi, tiesi kertoa, että myös valoa virpovitsoissa on. Jos niitä on kaksi, niin toinen on ilompi ja toinen valompi.

Jumala, auta minua jaksamaan vielä tämä viikko, näin sisimmässäni rukoulen. Suuri Maanantai ...Suuri Perjantai..., silloin kohtaan kärsivän ja ristillä kuolevan Jumalan Pojan. Silloin kuulen laulun; Älä itke äitini... Näen Marian, Jeesuksen äidin yhdessä Salomen ja Magdalan Marian kanssa. He seisovat kiven takana, ikään kuin suojassa pahoilta ihmisiltä. Sieltä he katselevat Marian Pojan hirvittävää tuskaa, kuoleman kamppailua. He kuulevat tuskan huudon, Jumalani, Jumalani, miksi minut hylkäsit...

Nyt tuntuu siltä, että Pääsiäinen valahtaa sisimpääni, se sinne valona ja ilona solahtaa. Minä kuljen kadulla vapaana, ilompi oikealla puolellani ja valompi vasemmalla puolellani, on pääsiäisen aamu.

Rovasti Elias Huurinainen

Ajan pyhittäminen ja liturginen rikkaus

– ”Siunattu on Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen valtakunta, nyt ja aina ja iankaikkisesta iankaikkiseen.”

Näillä sanoilla aloitetaan pyhä liturgia. Tuossa alkusiunauksessa todetaan, että Jumalan valtakunnan pyhyys tulee todelliseksi jo tässä ajassa. Jumalan puoleen kääntyminen on tämän ajan pyhittämistä. Meillä on suuri kiusaus unohtaa, että ilman Jumalaa ei olisi myöskään ihmistä. Me kuulumme Jumalalle ja koko tämä aika on Jumalan aikaa. Omistautuminen Jumalalle ja jumalallisen pyhyiden todeksi eläminen on tuota ajan pyhittämistä.

Lähtökohtana rukous

Ajan pyhittämisen lähtökohtana on rukous. Jos tutkimme rukouskirjaa, niin löydämme sieltä monia rukouksia, joita voimme käyttää henkilökohtaisessa rukouselämässämme. Yleisimmät rukoukset ovat tietysti aamu- ja iltarukoukset, sekä rukoukset aterioiden yhteydessä. Kaikkien rukousten tarkoituksena on tietyn asian tai hetken pyhittäminen. Me pyydämme Jumalalta siunausta kaikelle toiminnallemme. Eräällä tavalla voisi sanoa, että rukous auttaa meitä kantamaan Jumalaa mukanaamme. Tämän vuoksi suuria kilvoittelijoita ja rukoilijoitakin joskus kutsutaan ”Jumalan kantajiksi”. Tämän päämäärään saavuttaminen ei edellytä aina rukouskirjaa, vaan joskus rukous voi olla vapaata ja yksinkertaista. Oikea rukous on rakentavaa keskustelua

PENTTI POTKONEN

Jumalan kanssa, vailla toisten tuomitsemista, itsekehua tai ylpeyttä. Yhtä aikaa hyvän ja huonon esimerkin rukouksesta antaa meille Kristuksen vertaus fariseuksesta ja publikaanista (Luuk. 18:9-14).

Entä sitten yhteinen rukous kirkon seiniensä sisällä? Onko siellä tapahtuva ajan pyhittäminen aina ollut samankaltaista? Eroaako tämän päivän liturginen elämä siitä, mitä se on ollut aiemmin? Itse liturgia on muuttunut ajan saatossa, mutta silti se edelleen kantaa sisällään ortodoksisen tra-

dition ydintä. Jos haluamme päästä sisälle ortodoksisuuteen, meidän täytyy silloin ensimmäisenä astua sisälle kirkkoon ja osallistua jumalanpalveluselämään. Ortodoksisuus vailla rukousta olisi hyvin onttoa tai oikeastaan sitä ei silloin voisi edes kutsua ortodoksisuudeksi.

Arjesta juhlaan

Jos meillä olisi mahdollisuus elää täydellisesti kirkollisen kalenterin ja siihen liittyvien päivittäisten jumalanpalvelusten mukaan, saisi ajan pyhittäminen aivan uuden merkityksen. Seurakunnissa toimitetaan pääsääntöisesti vain viikonloppu- ja suurten juhlien jumalanpalveluksia, jolloin me siirrymme ikään kuin juhlasta juhlaan, erottamatta sitä enää tavallisesta arjesta. Tämän vuoksi on vaarana, että juhlapalveluksetkin voivat alkaa tuntua arkipäiväisiltä. Jokainen meistä voi kuitenkin lukea ehto- ja aamupalveluksen kotioleissa, sillä niiden perustekstit löytyvät käytössämme olevasta laajemmasta rukouskirjasta, Orogionista. Tämän lisäksi internetistä löytyy suuri joukko muita tekstejä, jotka liittyvät esimerkiksi päivän pyhän muistoon.

Elämme tällä hetkellä Suomessa liturgisessa elämässä ja sen myötä ajan pyhittämisessä uudenlaista aikakautta. Voisi sanoa, että olemme löytäneet niitä rikkuksia, jotka ovat olleet meiltä kadoksissa,

mutta jotka kuitenkin kuuluvat vahvasti liturgiseen perinteeseen. Vieläkin kuulee puhuttavan siitä, että meillä ortodoksisessa kirkossa samat veisut toistuvat jatkuvasti ja valinnanvaraa on hyvin vähän. Tähän harhakuvaan on vaikuttanut sekin, että radioitavat jumalanpalvelukset ovat lähes poikkeuksetta liturgioita, joissa vaihtuvien tekstien määrä on suhteellisen vähäinen. Liturgia on luonnollisesti palveluksista keskeisin, mutta sen keskipiste on Ehtoollinen, johon kukaan ei radion välityksellä voi kuitenkaan osallistua.

Ehto- ja aamupalvelukset ovat tekstien monipuolisuudeltaan liturgiaan verrattuna aivan toista luokkaa. Jokaiselle kirkkovuoden kalenteripäivälle on olemassa omat tekstinsä (minea) joidenka rinnalla kulkee viikonpäivän muistoon liittyvä kahdeksansävelmistö (oktoehos). Lisäksi Suuren Paaston (tridion) ja pääsiäiskauden (pentekostarion) tekstit tuovat tähän kaikkeen oman värinsä. Suomen kielelle on siis jo

käännetty on tuhansia sivuja jumalanpalvelustekstejä, jotka kuvaavat äärettömän kauniisti pyhien ihmisten elämää ja juhlien tapahtumia. Ne eivät ole äskettäin keksittyjä, vaan ne ovat kuuluneet hyvin pitkään olennaisena osana liturgiseen perinteeseen. Näiden käyttämättä jättäminen on suoranainen rikos kirkkomme traditiota kohtaan.

Yhdenmukainen Kirkko

Ortodoksinen kirkko on tunnettu yhdenmukaisuudestaan liturgisessa elämässä. Menimpeä minne maailmankolkkaan tahansa on liturgia aina peruskaavaltaan samanlainen ja sitä on tästä syystä helppo seurata. Yhdenmukaisuudesta huolimatta käytännön erojakin löytyy, jopa Suomessa. Esimerkiksi monissa Karjalan hiippakunnan seurakunnissa lähes kaikki liturgian rukoukset luetaan ääneen, kun taas toisaalla näistä rukouksista lue-

taan ääneen ainoastaan viimeiset lauseet. Liturgian niin kutsuttujen salaisten rukousten ääneen lukemisen tärkeä puolestapuhuja oli Yhdysvalloissa vaikuttanut isä Alexander Schmemmann jonka opetusta arkkipiispa Paavali sovelsi käytäntöön Suomen ortodoksisessa kirkossa. Tapa lukea rukouksia niin että kirkkokansakin ne kuulee ei ole uusi käytäntö, vaikka sitä liturgiseksi uudistukseksi kutsutaankin, vaan se on rukousten syvyyden uudelleenlöytämistä. Liturginen elämä ja ajan pyhittäminen ei voi olla paikalleen pysähtynyttä, sillä elämään kuuluu muutos ja kasvaminen sekä myös sellaiset oivallukset, jotka antavat meille uusia eväitä matkallamme pelastukseen. Joskus nuo oivallukset ovat sitä, että löydämme liturgisesta perinteestä niitä asioita, jotka ovat syystä tai toisesta olleet pitkään ajan hiekkaan hautautuneita.

Kirkkoherra Andrei Verikov

Matkalla vapauteen

Runoilijan sanoin me kuljemme kuin yössä ja kaipaamme luokse lähteen ja kaipausta tietämme valaisee.

Elämme epävakaita aikoja koko maailmassa. Ihmisiä pelottaa maailmalta kulkeutuvat viestit sodista ja rauhattomuuksista. Me etsimme vastausta pelkoihimme kaikkialta. Monet ihmiset suuntaavat katseensa vain tähän maailmaan ja tähän elämään, mutta jos elämme vain elämän itsensä takia, ei siinä voi olla puhdasta iloa, koska kuolema istuu sen ovella.

Ihminen odottaa ja toivoo aina jotain. Illalla uutta aamua ja päivää. Talvella kevättä, kesää ja sen tuomaa iloa ja lämpöä. Sielullisena olentona ihminen odottaa ja kaipaava myös jotain: Toivoa, lohdutusta ja pelastusta.

Nuorena poikana ihailin kirjailija Mika Waltaria ja sain opettajaltani tehtäväksi haastatella häntä. Elimme 1970 luvun alkua ja tiesin, ettei hän juurikaan enää antanut haastatteluja, mutta rohkeasti otin häneen yhteyttä. Hämmästykseni oli suuri kun sain tavata hänet. Ehkä hän näki minussa innostuneen nuoren pojan ja heltyi. Sain häneltä nuorille osoitetun kirjoituksen, enkä edes tiedä onko sitä koskaan julkaistu. Hän kirjoitti: "Koska jo hengästyn portaissa ja alan väsyä odottamaan. Minä, joka kaiken ikäni olen taistellut vain väkivaltaa vastaan, alan hitaasti, hyvin hitaasti, olla valmis, kypsytynyt jopa väkivaltaan, jos se kerran on ainoa keino, ja Sinun tahtosi ylhäisin. Eikö ole parempi kerta heitolla pestä puhtaaksi koko maailma, jotta pienet lapset saisivat kerran nauraa ja hymyillä, ilman pelkoa, nälkää, tauteja. Unelmaahan se vain on, mutta olen valmistautunut, kun kerran kaikki alkaa olla ovella,

melkein kuin viittä vailla, ei ikinä itseni tähden vaan maailman, ja sen mielettömän tuskan ja kärsimyksen tähden. Sinun valtakuntasi vihdoinkin. Tämä ainoa kotimaa, pieni maapallo Sinun ikuisuudessa, joka silloin ehkä joskus voisi hymyillä avaruuteen. En tyydy enää vähempään. Siksi nuoret ihmiset kaikissa maissa..."

Kirjoitus jää avoimeksi. Ikään kuin haasteeksi meille sen ajan nuorille. Tallensin sen visusti helmien aarrearkkuun, josta kaivoin sen nyt esille. Mika Waltari ei enää ole tässä maailmassa, mutta nyt osaisin antaa hänelle vastauksen ja samalla kaikille ihmisille, niin nuorille kuin vanhoille. Pääsiäisjuhla tarjoaa vastauksen kaipaukseemme. Uusi kevät koittaa juhlan myötä kirkkaana ja valoisana. Pääsiäisen salaisuudessa meitä ympäröi myös salaperäisen hengellisen valon loiste. Pääsiäisen ilosanoman ikuiset merkit; risti ja tyhjä hauta, ovat täynnä syviä salaisuuksia uskomme lähteiltä. Juhlan syvä ymmärtäminen auttaa meitä ymmärtämään sen pyhän salaisuuden tässäkin ajassa, vaikka sen juuret

ovat kaukana menneisyydessä, vuosituhsien päässä.

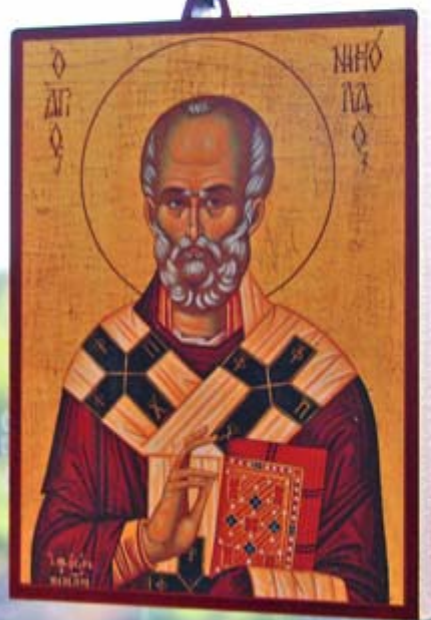

Tänäkin pääsiäisenä ihmiskunnan kyynelten takana, keskeltä sotia ja levottomuutta, säteilee Jumalan lupauksen iloinen sateenkaari. Auttakaamme toinen toisiamme löytämään tuon ilon lähteen pää. Pääsiäisen ilotanssi keskellä maailman myllerryksiä. Tänäkin pääsiäisenä Kristus kärsii meidän puolestamme. Tänäkin pääsiäisenä erämaan suuri yksinäinen kulkee kärsimyksen tien, että me voisimme iloiten kestää omat surumme ja koettelemuksemme. Me rukoilemme, että keskinäinen rakkaus varttuisi ihmisten välillä tässä maailmassa, että olisimme valmiita astumaan uuteen maailmaan. Valmiita astumaan kuolemasta elämään, epätoivosta toivoon, pelosta luottamukseen, vihasta rakkauteen. Täytä oi Jumala meidän sydämemme ja maailmamme ilolla ja rauhalla. Anna meille sielujen kaunis kevät – pääsiäisen ilotanssi. Kristus nousi kuolleista – Totisesti nousi!

Pappismunkki Johannes

MARI VAINIO

Paluumuuttajana Kirkossa

Ihmisillä on monenlaisia syitä muuttaa toiseen maahan. - Ja monesti nämä syyt ohjaavat ihmisen elämää myös uudessa kotimaassa.

Viime syksynä Uuden Valamon maahanmuuttajakoulutuksessa edustin Venäjältä muuttaneita kansalaisia. Turun kaupungin sivujen mukaan noin 70 prosenttia Venäjän tai Viron alueilta tulleista ihmisistä on inkerinsuomalaisia paluumuuttajia.

Paluumuuttaja on hyvä sana, jolla kuvataan palaamista johonkin, mistä on lähdetty ja mitä on kaivattu pitkään. Kaipauksesta huolimatta ihmiset kokevat kuitenkin vaikeita kulttuurisia shokkeja muuttaessaan "takaisin" sinne jonnekin. Suuri vaikutus on sillä, että monien tietämys suomalaisesta kulttuurista on vaatimaton ja suomen kielen taito on heikko.

Kahdenkymmenen vuoden aikana Suomen valtio on kehittänyt kotouttamisjärjestelmän, jonka tavoitteena on maahanmuuttajan nopea siirtyminen kielen opiskelusta kurssien kautta työharjoitteluun ja lopulta työelämään. Samaan aikaan on maahanmuuttajan löydettävä myös perheen-

sä vapaa-ajan toiminnot ja harrastukset. Kulttuurishokki kulkee mukana koko ajan.

Kirkolle ja seurakunnille maahanmuuttajat ovat myös suuri haaste. Miten saada nämä ihmiset, joiden elämässä Kirkko ei kenties ole ollut mukana kotimassa, nyt Suomessa mukaan yhteiseen toimintaan? Maahanmuuttajalle on kaiken muun ohella vaikea rakentaa Kirkosta se "toinen koti".

Suomalaisessa kulttuurissa ihmiset kasvatetaan lapsesta asti aktiivisiksi. Täällä ihmisen on osattava olla toimelias, itseohjautuvuus on jopa muotiasana. Eivät kaikki suomalaisetkaan siihen pysty. Kielivaikeudet lisäävät maahanmuuttajien paineita. Seurakuntien tiedotuksessa, ohjauksessa on paljon kehitettävää, jos haluamme tilanteen muuttuvan.

Hengellistä ohjausta, kasvatusta olisi maahanmuuttajien ainakin alkuvaiheessa hyvä saada säännöllisesti omalla äidinkielellään. Valamon kansanopisto järjestää kyllä hyviä kursseja, mutta kaksi kertaa vuodessa ei ole riittävästi. Kurssit eivät aina

ole kaikkien tavoitettavissa. Sen vuoksi venäjää osaavia pappeja tarvitaan. Kysymys matkapapista, jonka päätehtävänä olisi maahanmuuttajatyö olisi myös tärkeä pohtimisen aihe.

Miten eri ikäiset ihmiset huomioidaan seurakuntatyössä? Lapsille on toimintaa monissa seurakunnissa. Aktiivisten tiisteuralaisten joukkoon voi päästä, jos osaa edes jonkin verran kieltä ja tiedotus toimii. Entä 20–40-vuotiaat? Tässä on yleinen haaste, joka koskee maahanmuuttajia, mutta laajalti myös kaikkia Kirkon jäseniä.

Entä kalenterikysymys? On vaikea puhua valtion kirkonjuhlista ja astronomiasta, kun muu ortodoksinen maailma viettää Pääsiäistä kuukautta myöhemmin eivätkä kaikki papitkaan ole asiasta samaa mieltä...

Muistakaamme kuitenkin, että me kaikki olemme paluumuuttajia Jumalaa kohti. Jokaisella vain on oma tiensä.

Viktoria Glubokova

MIKKELIN

PYHÄN YLIENKELI MIKAELIN KIRKKO

Mikkelin pyhäkkö on kulkenut jälleenrakennuskirkosta kirkon uudistamiseen yhdessä edesmenneiden kanssa.

Joulukuussa 1951 Mikkelin seurakunnan jälleenrakennustoimikunta osti Mikkelin kaupungilta tontin kirkkoa ja pappilaa varten. Kirkon peruski-
ven vihkimisen toimitti rovasti Aleksander Gaurilow kanttori Johannes Iltolan avustamana. Syys - lokakuun vaihteessa 1956 aloitettiin tontilla pyhäkön rakennustyöt, jotka suoritti rakennusliike Korhonen Mikkelistä. Rakennusurakkaan sisältyi kirkon ja kellotapulin lisäksi vielä tiilinen virkatalo. Seuraavana vuonna punatiilinen Pyhän ylienkelel Mikaelin ja muiden ruumiittomien voimien kunniaksi rakennettu kirkko valmistui. Se tehtiin arkkitehti Ilmari Ahosen piirustusten mukaan. Kirkon sisustussuunnitelman laati ylidiakoni Leo Kasanko ja ikonostaasin ikonit maalasi taitelija Veikko Marttinen. Piispa

Paavali suoritti kirkon vihkimisen 8.6.1958 avustajinaan rovasti Aleksander Gaurilow ja Vilho Hokkinen, pastorit Nikolai Hodju, Vladimir Tsetkov, Aleksanteri Olanto ja Olavi Petsalo sekä ylidiakoni Leo Kasanko. Kirkkokuoroa johti seurakunnan oma kanttori J. Iltola.

Vanhin Pyhän ylienkelel Mikaelin kirkon ikoneista on Jumalanäidin kasanilainen ikoni, joka on 1700-luvulta ja peräisin Käkisalmen ortodoksisesta kirkosta. Kirkkosalin sivuseinillä olevat neljä suurehkoa ikonia ovat Viipurin tuomiokirkosta. Eteisessä olevat kaksi kankaalle maalattua enkeliä ovat peräisin Valamon luostarista. Osa juhlapäivien ikoneista on saatu vuonna 1906 rakennetusta ja 1958 puretusta Mikkelin varuskunnan Pyhän suurmarttyyri Georgios Voittajan kirkosta.

Sisustus uusitaan

Vuonna 1990 tehtiin Mikkelin kirkon sisustukseen testamenttilahjoituksessa saaduilla varoilla näyttäviä muutoksia. Ikonimaalari Petros Sasakin laatiman kokonaissuunnitelman mukaan ikonostaasi uusittiin ja alttariin tehtiin seinämaalaus. Hankkeen taustalla oli seurakunnan silloinen kirkkoherra, pastori Pekka Jyrkinen. Hänen mukaansa pyhäkön uudistukset edustavat arkkipiispa Paavalin perintöä ja palvelevat hänen näkemystään liturgiasta papin ja uskovien kansan yhdessä toimittamana työssä ja palveluksena.

Ikonostaasin erikoisuutena on vanha Käkisalmen kirkon pyhän portin puolikas. Pastori Jyrkinen löysi sen seurakuntatalon ullakolta sodanaikaisilla rauta-

Yksityiskohta ikonimaalari Petros Sasakin maalaamasta alttarin seinämaalauksesta.

Mikkelin ikonipiirin kirkon 50- vuotisjuhlan kunniaksi maalaama juhlaikoni.

teiden leimoilla varustetusta pakkauslaatikosta. Ovi oli huonossa kunnossa ja puusepän oli korjattava sitä ja se kullattiin uudestaan. Vanha ovi on nyt pyhän portin päällä poikittain ja Sasaki suunnitteli sen ympärille uudistetun ikonostaasin. Sen puuleikkaukset teki pieksämäkeläinen Martti Lehtoaho. Sasaki toivoi, että mikkeliäiset tunnistaisivat uudistetussa kirkossa jotakin taustastaan ja tuntisivat samalla uuden jälleenrakennuskauden kirkon omakseen.

Ikonostaasilla on kirkon interiöörissä keskeinen asema. Se erottaa tämän puoleisen ja tuonpuoleisen maailman, taistelevan ja riemuitsevan seurakunnan. Mikkelin ikonostaasi on puuleikkauksin koristeltu, matala ja avoimen läpinäkyvä. Pyhä portti symbolisoi Paratiisin porttia, jonka kautta ihmisellä on mahdollisuus palata alkuperäiseen tilaansa ja Jumalan yhteyteen. Altari symbolisoi yhtäältä luolaa, jossa Jeesus syntyi ja toisaalta sitä luolaa, johon hänet haudattiin.

Petros Sasaki on Mikkelin kirkon ikonostaasin valmistuttua todennut, että ”Seurakuntalaisten kannalta kirkkosali ei ole pyhäkön tärkein osa, vaan ikonostaasin edusta, erityisesti pyhän portin edessä oleva tila. Tämänpuoleisessa elämässä ikonostaasin edusta on se paikka, johon jokainen tähtää yrittäessään

lähestyä jumalisuutta. Pyhän portin edessä toteutuu seurakunnan ykseys”.

Mikkelin pyhässä portissa on perinteiseen tapaan Ilosanoma eli Jumalansynnyttäjän Neitseen Marian ilmestys sekä neljä evankelistaa. Käkisalmen vanhan pyhän portin ovesta on kolme pyöreää ikonia. Keskellä on Pyhä Kolminaisuus ja sen molemmilla puolella Apostolien ehtoollinen. Nämä yhdeksän ikonia ovat Sasakille ominaista miniatyyrimäistä ja laadukasta työtä. Käsittätehty Kristus- ja Ennusmerkki Jumalanäiti -ikoni sen sijaan ovat toteutukseltaan hiukan kuivakkaita eikä niissä ole tarkkaa väriharmoniaa. Pohjien erikoinen muoto ja ikonostaasin maalaamattoman puun väri vievät myös maaluksilta voimaa.

Apsiksen seinämaalaus

Kirkon alttarihuoneen koveran päädyn eli apsiksen peittää kaseiinivärein tehty maalauksen, jonka keskuksena on ovaalin sisään maalattu Kristus Kaikkivaltias. Hänen puoleensa rukouksin kääntyvät sinisellä taustalla oleviin ympyröihin maalatut Jumalansynnyttäjän, pyhä Johannes Edelläkävijä ja enkelit. Sommitelman laidoilla on neljä profeettaa sekä Kristuksen äärimmäinen nöyryys ja Vanhurskas Simeon Kristus-lapsi sylissänsä. Alhaalle on maalattu valkea liina, jota koristavat viikinkiaikaisien korujen pohjalta laaditut ornamentit.

Kaikkivaltias -aihe kuvataan tavallisimmin kirkon keskuskupoliin. Se liittyy piispan toimittamassa liturgiapalveluksessa lausumiin psalmin sanoihin: ”Jumala, katso alas korkeudesta ja näe tämä viinitarha. Lähesty armollasi ja vahvista se, minkä sinun oikea kätesi on istuttanut.” (Ps.80:15-16) Siinä Jumala ymmärrettään kaitsijana. Mikkelin seinämaalauksessa kupoli ja alttariapsis on tavallaan yhdistetty. Jumala on laskeutunut luolaan, haudataan ja tullut samalla läsnä olevaksi. Hän on sekä kaitsija että tuomari.

Seinämaalaukseen on kuvattu yhden ympyrän sisään myös ”Valmistettu pöytä” joka kuvaa Kristuksen toisen tulemisen odotusta. Aihe liittyy alttariin siinä mielessä, että kuvan pöytä muistuttaa alttaripöytää, joka symbolisoi Jumalan valtaistuinta, Kristuksen seimeä ja hautaluolan kivipaatta. Mikkelin seinämaalauksen aiheenvalintaan vaikutti osaltaan tapahtuma, jolla kirkon uudistussuunnitelma tuli mahdolliseksi. Koko uudistaminen tuli testamenttilahjoituksen ansiosta ikään kuin ”taivaan lahjana” ja siksi edesmenneiden osallisuutta yhdessä taistelevan seurakunnan kanssa haluttiin korostaa.

Piispa Arseni

3.11.2011 toimitettiin ensimmäinen, 1958 puretun, Pyhän Georgios Voittajan muistolle pyhitetyn temppelein praasnlekka. Perinne jatkuu yhä.

JOHANNES HÄTINEN

Mikkelin seurakunta - hyvää yhdessäoloa

Mikkelin seurakunta toimii Mikkelin ja Pieksämäen sekä kuudentoista lähikunnan alueella kolmessa eri läänissä. Seurakunta on Karjalan hiippakunnan monikulttuurisin, sillä sen jäsenistä jopa 16 % puhuu äidinkielenään muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea. Toimintaa kannattelevat lukuisat kerhot.

Suurin ulkomaalaistaustainen ryhmämme ovat venäjää äidinkielenään puhuvat, entiseltä Neuvostoliiton alueelta tulevat seurakuntalaiset, sanoo kirkkoherra Johannes Hätinen.

Venäjänkielinen vähemmistö on isä Johanneksen mukaan otettu toiminnassa erityisesti huomioon.

- Kun tulin seurakuntaan, pidettiin palveluksia sekä suomeksi että kirkkoslaaviksi. Nyt jaamme yhdessä kaksikielisen palveluksen.

Toimintaa laajalla alueella

Kirkkoja seurakunnan alueella on kaksi; Mikkelin Pyhän ylienkelel Mikaelin kirkko sekä Pieksämäen Neitsyt Marian syntymälle pyhitetty temppele. Lisäksi alueella on kolme tsasounaa.

- Palveluksia toimitetaan myös luterilaisissa seurakuntataloissa. On kova paikka, kun jumalanpalvelukset eivät ole omissa pyhäköissä. Palveluksen tullen on kirkko aina itse "rakennettava", sanoo isä Johannes.

Seurakunnan alueella onkin kuntia,

joissa asuu vain 4-6 ortodoksia. Isä Johannes pahoittelee sitä, että näiden kuntien seurakuntalaiset ovat lähes täysin jumalanpalveluselämän ulkopuolella. Ilman omaa autoa on palveluksiin vaikea päästä. Kirkkoherra kannustaakin ottamaan yhteyttä suoraan häneen.

- Osallistukaa jumalanpalveluksiin niin paljon kuin mahdollista. Te, jotka asutte pitkien matkojen päässä, soitelkaa, yritän käydä teidän luonanne.

Nuorista yritetään seurakunnassa pitää erityistä huolta. Kerhot eivät ole saaneet

oikein tuulta alleen, mutta tulevaisuudessa nuorisotoimintaan aiotaan panostaa entistä enemmän. Lähes jokaisen kunnan kouluissa on kuitenkin vähintään kolme ortodoksia. Näin kunnalla on velvollisuus järjestää oppilailleen uskonnonopetusta.

- Nuoret osallistuvatkin kristinoppileirillemme lähes 100- prosenttisesti, sanoo isä Johannes.

Herrasmiesten herkkuja

Jos nuoret eivät vielä ole löytäneet mukaan kerhoihin, voi Mikkelin seurakunta muuten iloita runsaasta kerhotoiminnastaan. Tarjolla on niin Herrasmiesten ruokakerho, ikonipiiri, käspaikkakerho, kirjallisuuserho, lasten sinapinsiemenkerho kuin perinteiset Tiistaiseuratkin.

Ilkka Lappi, toinen vetäjistä kertoo, jo neljä vuotta toimineesta Herrasmiesten ruokakerhosta.

- Miesten yhteisen tekemisen ja seurakuntaan sitoutumisen tarve tuli esille eri tilanteissa. Kaveriporukalla tehty sieniretki ja sadosta valmistettu yhteinen ateria tuntui palkitsevalta. Kokemuksesta virisi idea ruokakerhon perustamisesta.

Ruokakerho kokoontuu n. kerran kuussa. Tällä hetkellä mukana on 16 eri-ikäistä, asiaan sitoutunutta miestä.

- Valmistamme aina alku-, pää-, ja jälkiruuan ja nautimme sen kiireettömäs-

JOHANNES HÄTINEN

ti. Kokoontumisille on jo muodostunut selkeä kaava; alkurukous, kuulumistenvaihto, ruokien ja ruoka-aineiden esittely, ruokien valmistus ja kattaus. Ruokarukous ja kiitosrukous kuuluvat myös yhteiseen hetkeen. Töiden lomassa jää aikaa myös keskustelulle, kertoo Lappi.

Kerho huomioi ruokavalinnoissaan myös vuodenajat ja kirkkovuoden. Ortodoksia perinteitä kunnioitetaan.

- Olemme leiponeet Suuren Paaston aikana ristileipää ja vainajien muistelupäivän lähellä tehneet kolivaa eli muistovehnnää. Joulupaastoon olemme kehittäneet ihan oman tuotteen, ”paastonäkileivän”. Leivät siunataan liturgian yhteydessä, ne myydään ja tuotto lahjoitetaan joulupaastokeräykseen.

Tänä vuonna herrasmiehet järjestivät seurakuntalaisille blini-illan. Tempaus osoittautui niin suosituksi, että jatkoa seuraa ensi vuonna.

Suuren Paaston lopulla kerhossa nautitaan luostarimainen paastoateria, jonka aikana luetaan pyhien ihmisten elämäkertoja. Mukana on aina ollut joku vieras kuten KS piispa Arseni, arkkimandriitta Herman ja isä Mikko Kärki.

Jokainen kerholainen on mukana ideoimassa aterioita, mutta erityisen kiitoksen Lappi antaa kerhon toiselle vetäjälle, keittiömestari Ilkka Vesteriselle.

- Hänen panoksensa ja ohjauksensa on ollut korvaamaton apu meille kaikille.

Käspaikkaperinnettä kirkonmäellä

Yksi seurakunnan uusimmista kerhoista on Pia Suorsan ohjaama käspaikkakerho.

Pirjo Rautio, Sanna Kekkonen, Pia Suorsa ja Hanna Viljakainen iloitsevat uudesta kerhosta.

Suorsa on itse kirjoittanut käspaikkoja parin vuosikymmenen aikana jo lähes sata kappaletta.

- Kokoonnumme joka toinen torstai kirkonmäellä, seurakuntasalissa, joka paikkana tuntuu erityisen merkitykselliseltä. On tärkeää saada olla yhdessä ja tehdä yhdessä, sanoo Suorsa.

Kaikki ovat uutukaiseen kerhoon tervetulleita. Jokainen tekee taitojensa mukaan ja saa ohjausta työhönsä. Antoisina Suorsa mainitsee myös monenmoiset työn lomassa käydyt keskustelut.

- Käspaikkojen tekemisessä ei koskaan tule täysoppineeksi. Aina voi oppia uutta ja kehittää omia taitojaan. Olemme suunnitelleet myös pitsien tekemistä, esimerkiksi nypläys kiinnostaa kerholaisia. Taitoa ja tahtoa ei meidän ryhmältämme puutu!

Käspaikkaperinnettä kerho vie eteenpäin perinteisten mallien, materiaalien ja työtapojen kautta.

- Pidämme käspaikkoja esillä omissa kodeissamme, käymme alan näyttelyissä, keräämme ja vaihdamme malleja ja tutustumme käspaikkojen perinteeseen kirjallisuuden kautta. Kerholaisten kotona on jo nuorisokin innostunut kokeilemaan pienkäspaikkojen kirjontaa aida-kankaalle- taidokkain tuloksin.

- Kerhoomme mahtuu vielä mukaan. Yhdessä tekeminen on mukavaa. Ja miten hienoa onkaan asetella suurella työllä tekemänsä käspaikka oman koti-ikoninsa kaunistukseksi, sanoo Suorsa.

HANNU PYKKÖNEN

Ilkka Lappi ja Esko Kaikkonen valmiiden ruukkuleipien äärellä.

Mari Vainio

MARI VAINIO

Yhdessä yhteisellä tiellä

Jari Rantala, viisikymppinen, Nurmeksessa kasvanut karjalaispoika palasi juurilleen aloittaessaan syyskuussa Kirkon palvelukeskuksen lakimiehenä. Uusi tehtävä on näyttänyt monet hallinnon kasvot.

Oikeustieteen kandidaatiksi Rantala valmistui Lapin yliopistosta vuonna 1988 ja toimi sen jälkeen kaksikymmentäkaksi vuotta lakimiehenä ja asianajajana Laki-Forum Oy:ssä Rovaniemellä.

- Vanhemmiten arvot muuttuvat, joten nyt oli hyvä aika vaihtaa tehtävää, sanoo Rantala.

- Toimin Kirkon palvelukeskuksen johtajan Sirpa Korialan alaisena ja työparina. Itse olen asiantuntija juridisissa tehtävissä ja vastaan kirkollishallituksen asioiden valmistelusta, kokousten pöytäkirjaamisesta ja lakipalveluiden tuottamisesta Kirkolle.

Rantalan mukaan myös seurakuntiin jalkautuminen, niiden ohjaaminen ja erilaiset ajankohtaiset koulutukset ovat osoit-

tautuneet tärkeiksi. Viime aikoina työtä ovat teettäneet myös mm. uudet matkakorvauskäytännöt ja lähestyvät kirkolliskokousvaalit.

Hallintouudistus

Paljon työtä on vaatinut Kirkon hallintouudistus, jonka ensimmäisessä vaiheessa perustettiin palvelukeskus. Uudistuksen

myötä luotiin palvelualueet, joista jokaisella on oma vastuualueensa; talous- ja rekisteripalvelut, viestintä- ja julkaisupalvelut, henkilöstö- ja lakipalvelut sekä kasvatuksen, maahanmuuttaja-, lähetys- ja diakoniatyöhön keskittyvä kirkkopalvelut.

- Pyrimme siihen, että hyvällä ennakkovalmistelulla päätökset saadaan tehtyä mahdollisimman hyvin. Kirkollishallituksen jäsenet saavat johtoryhmän ja eri asiantuntijoiden valmistelemat asiat ja esityslistan viimeistään viikkoa ennen kokousta. Näin jokaisella on aikaa tutustua rauhassa käsiteltäviin asioihin, muistuttaa Rantala.

Keskushallinnon uudistuksen valmistuttua on aika tarttua hiippakuntahallinnon tarkasteluun. Selvityksen alla on miten kolmen hiippakunnan järjestelmä toimii tulevaisuudessa, vaatiiko se hiippakuntien välisiä aluemuutoksia vai jatketaan-ko entiseen malliin. Myös Lapin, Vaasan, Pohjois-Karjalan ja Turun alueilla toimiva matkapapiston asema vaatii pohdintaa.

Seurakuntien taloudellinen ahdinko

Tällä hetkellä kirkolliskokouksen asettama työryhmä miettii keskusrahastomaksun perusteiden uudistusta. Maksuilla rahaa kerätään seurakunnilta ja se käytetään mm. hiippakuntien ja matkapapistojen kuluihin, avustuksiin ja palvelualueiden toimintoihin.

- Eripuraa luo seurakuntien eriarvoisen asema. Pienet eivät selvi ilman tukea ja suurimmat seurakunnat joutuvat taas muita enemmän maksumiehiksi, niistä Helsinki etunenässä.

- Ratkaisu ei ole helppo, jostain se raha on joka tapauksessa kerättävä, jotta yhteiset toiminnot voidaan toteuttaa. Hallinnon uudistuksen tarkoitus on juuri miettiä mitä keskushallinnon organisaation uudistamisen kautta, toimintoja tehostamalla ja kuluja vähentämällä voidaan tehdä. Tulevaisuudessa palvelut tulisi pystyä tuottamaan pienemmillä kuluilla, muistuttaa Rantala.

Suurimpia menoeriä Rantalan mukaan ovat henkilöstö- ja kiinteistökulut.

- Uudistetaan hallintoa miten tahansa, se tarkoittaa kulujen vähentämistä joka paikassa.

Kuopion keskustalon remontti

Paljon keskustelua on tuottanut Kuopion keskustalon remontti ja kirkkomuseon osuus. Rantala ynnää kokonaisuutta talon rakentamisesta 1960-luvulta lähtien siihen saakka, jolloin valtio luovutti peruskorjatun rakennuksen kirkolle.

Sisäilmaongelmien vuoksi rakennusta on jouduttu korjaamaan jatkuvasti niin, että alkuperäinen arvioitu kustannus on noussut moninkertaiseksi. Mikä on valtion osuus ja onko se toiminut luovutustilanteessa asianmukaisesti? Kaikki tämä on vielä selvitettävä.

Viimeinen kirkolliskokous käsitteli myös tahollaan museon remontin loppuunsaattamista.

- Tämä on nyt poikunut täysin ylilyönyttä lehtien kirjoittelua, harmittelee Rantala.

Rantalan mukaan museon säätöittämisen tarkoitus on pienentää museon vuosivastusta jos se saa valtionapua ja sponso-reita tulevaisuudessa, mutta museo ei voi toimia ennen kuin sen tilat on korjattu ja kunnostettu.

Museon remontin on tarkoitus valmistua 2014. Ensimmäistä näyttelyä voidaan odottaa vuonna 2015.

- Nyt on avustukset myönnetty, joten onko mitään järkeä ettei museota enää jatkossa olisi lainkaan. Johonkin Kirkon arvokas historiallinen esineistö on laitettava joka tapauksessa.

Rantalan mielestä asioihin on nyt tututtava uudella tavalla.

- Toivoisin lämpimästi, että asioiden populistinen pyörittely julkisuudessa lopetettaisiin. Tarvitsemme kaikki työrauhan, jotta pääsemme eteenpäin viisaasti viitottua tietä. Populistinen asenne kylvää vain eripuraa seurakuntien ja Kirkon jäsenien keskuudessa. Lisäksi se antaa väärää informaatiota siitä mistä todellisuudessa on kysymys. On tärkeää, että jäsenistö on oman Kirkkonsa takana ja tukena eikä hajottamassa sitä.

Mari Vainio

Kirkollishallituksen rakennus Kuopiossa

Tämän päivän kirkko

Ortodoksiseen kirkkoon kuuluvat tunnustavat uskonsa yhteisen uskontunnustuksen sanoin. Monien tutkimusten mukaan uskonto on kuitenkin privatisoitunut: jokainen kantaa Kirkkoa mukanaan omalla tavallaan ja on oman uskontonsa pääteologi. Miten Kirkko voisi toimia vastavoimana privatisoitumiselle ja lisätä kirkkokansan yhteisöllisyyttä ja Kirkon ykseyttä?

Tämän päivän Kirkko kokoaa ihmisiä yhteen monella tavalla. Jumalanpalveluksissa, erityisesti jumalallisissa liturgiassa, yhteinen usko ilmenee yhteisenä rukouksena ja yhtenäisenä toimintana. Kirkkokansa veisaa uskontunnustuksen, joka sanojen tasolla todistaa samasta uskosta. Eukaristian sakramentin ja mysteerin jokainen ehtoollisella kävijä kohtaa yksin ja omalla tavallaan. Ehtoollisen jälkeen kirkkokansa vahvistaa yhteisöllisyytään onnittelemalla ja tervehti-

mällä toisiaan: ekstrovertit poskisuudelmin ja introvertit kätellen.

Ja jos hyvin sattuu, on tarjolla vielä kirkkokahvit, joita hörppiessä voidaan haastella tuttuja kansa. Usein kuulumisten vaihto aloitetaan kylläkin jo kiitosrukousten aikaan niin, että lukijaraukan ääni häipyi taustahälyn alle. Tämä kaikki näyttää ja tuntuu oikein sopuisalta. Luultavasti myös isät ja esipaimenet luovat alttarista levollisen katseen laumaansa ja toteavat asiain tilan vähintäänkin hyväksi.

Uskonto privatisoituu

Aikanaan kirkossa käyneet kotiutuvat. Harastuneimmat jatkavat hengellisten asioiden pohdintaa ja kommentointia sosiaalisessa mediassa, kuten facebookissa tai lukuisilla internetin keskustelupalstoista. Ehkä joku jukertaa artikkelia vanhanaikaisesti paperilehteen. Katsotaanpa, miten modernin kirkkokansan yksituumaisuus nettikeskusteluissa näyttäytyy.

Oho, tässä tweetissä moititaan kovasti jotain pappismiestä, ja voi-voi, tuolla kes-

kustelupalstalla taas näyttävät esipaimenet joutuneen kirkkokansan hampaisiin. Ja saavathan kuorot ja kanttoritkin tasapuo-
lisuuden vuoksi kuulla kunniansa. Henki-
löistä nyt aina voidaan erimielisiä, mutta
kai sentään uskon perusteet ovat yhteisiä?

Ai, eivätkö nekään? Jotkut näyttävät ole-
van uskon tulkinnoissaan hyvin vanhates-
tamentillisiä ja toiset taas liberaaliteolo-
gisia. Yhteistä ääripäille on mielipiteiden
jyrkkyys ja ehdottomuus.

Kumpi, jumalanpalveluksen harmo-
nia vai nettikeskustelujen kiihkeys, kuvaa
paremmin Kirkon todellisuutta ja Kirkon
merkitystä tämän päivän seurakuntalaisil-
le? Ilmeisesti spontaanit nettikeskustelut
paljastavat ihmisten käsitysten laajan kir-
jon. Jokainen ihminen virittää uskonkä-
sityksistä oman teologisen mallinsa, joka
poikkeaa enemmän tai vähemmän kirkon
virallisesta linjasta.

Monissa tutkimuksissa on havaittu sama
ilmiö, jonka jokainen voi omin silmin
todeta sosiaalisen median keskusteluista
tai kuulla omin korvin keskustellessaan
toisten seurakuntalaisten kanssa. Uskon-
to koetaan yksityisasiaksi ja sen teologiset
tulkinnat samoin. Kirkko opettakoon, mitä
opettaa; me poimimme uskonopista meil-
le sopivimmat osat kuin rusinat pullasta
ja leivomme omia, kotitekoisia dogmeja
ympärillemme. Tällainen uskonnon virittely
tai ”tuunaus” kuvastaa mielestäni uskon-
nonharjoituksen yksityistymistä eli pri-
vatisoitumista.

*Jumalan-
palvelukset ovat
toiminnan ydin.*

Maallistummeko edelleen?

Toinen ihmisten uskonnollisuuteen liitet-
ty megatrendi on sekularisaatio eli maal-
listuminen. Sillä tarkoitetaan uskonnon,
sen arvojen ja sen instituutioiden merki-
tyksen pienenemistä. Maallistuminen
lienee tapahtunut tosiasia, kun vain 5 %
suomalaisista osallistuu vähintään kerran

Lapsissa on Kirkon tulevaisuus.

kuussa jumalanpalvelukseen (Moderni
kirkkokansa, 2003).

Uskonto ei kuitenkaan ole aivan yhden-
tekevä asia niillekään, jotka eivät kan-
soita kirkkojamme. Saman tutkimuksen
mukaan kolme neljästä suomalaisesta
rukoilee ainakin joskus. Uskonnollisuus
ei siis ole välttämättä heikentynyt, mutta
muuttanut kylläkin muotoaan.

Kirkkomme ei enää tarjoa kaikenkatta-
vaa maailmanselitysmallia – ei ainakaan
kaikille. Aikanaan esimerkiksi Vanhan
Testamentin myyttinen luomiskertomus
on tarjonnut selityksen maailman synnyl-
le. Monissa maissa evoluutiota pidetään
uskonasiana ja evoluutioteoriaan ”usko-
vaa” joko ateistina tai harhaoppisena. Suo-
malaisista sentään 65 % pitää evoluutio-
teoriaa oikeana, enkä toivoakseni joudu
kirkonkiroukseen, kun tunnustaudun kuu-
lunani tähän joukkoon.

Maallistuminen voidaan ymmärtää toi-
sinkin, kuin vain uskonnon merkityksen
vähenemisenä. Myös Kirkon mukautumista
maailmaan voidaan pitää maallistumisena.
Kolmanneksi se voi tarkoittaa maailman
desakralisoimista, jossa yliluonnollisella ja
mystisellä ei ole sijaa. Neljäntenä maallis-
tumisen ilmentymänä on yhteiskunnan ja
uskonnon eriytyminen toisistaan.

Kirkko voi koota ihmisiä luokseen ja
yhteen monin eri tavoin. Kirkko on ”pelas-
tuslaitos” ja jumalanpalvelukset ovat toi-
minnan ydin, mutta ei pidä väheksyä mui-
takaan toimintamuotoja, jotka kokoavat
ihmiset yhteen. Tiistaiseurat, toiminta-
piirit, kuorot, ikonikerhot, keskustelupiiri-
rit, nuortenillat ja seurakuntakerhot ovat
esimerkkejä hyvistä toimintamodoista –
taistelua privatisoitumista vastaan.

Jyri Roihuvuo

TUUKKA RANTANEN

Liturgia Kristuksen hautakuvan päällä seminaarilla keväällä 2011.

Ortodoksista teologiaa opiskelemaan

Ortodoksista teologiaa voi hakea opiskelemaan tänä keväänä Itä-Suomen yliopistoon Joensuuhun. Opiskelupaikkaa haetaan yliopistojen valtakunnallisen yhteishaun kautta, ja hakuaika on 4.3.–3.4. Lisätietoa saa osoitteesta: www.uef.fi/opiskelu/hae

Valintakoe järjestetään Joensuussa 3.6.2013. Valintakoe kirjana on Tom Holménin teos ”Jeesus” (WSOY, 2007).

Ortodoksisen teologian opiskelussa suuntautumisvaihtoehtoja on kolme: 1.) kirkon ja kulttuurin, 2.) opetusalan sekä 3.) kirkkomusiikin suuntautumisvaihtoehto (kirkkomusiikkiin otetaan uusia opiskelijoita vasta keväällä 2014).

Opiskeluun sisältyy yliopistolla pidettävien luentojen lisäksi jumalanpalveluselämä seminaarin kirkossa sekä soveltavia opintoja. Ortodoksisella seminaarilla annetaan myös opetusta, ja siellä sijaitsee asuntola opiskelijoille sekä ruokala.

– Seminaarin asuntola, päivittäiset jumalanpalvelukset ja yhteiset ruokailut luovat hyvät puitteet yhteiselle teologisoinnille. Jos kaipaa sosiaalista kanssakäymistä, ei tarvitse kuin avata huoneensa ovi, kertoo opintonsa vuonna 2012 aloittanut Aki Arola.

– Käytännönläheinenkin ihminen löytää teologiasta iloa, sillä loppujen lopuksi kaikki opittu konkretisoituu seminaarin kirkossa palvelusten muodossa – ja soveltaen elämässäkin.

Ortodoksinen seminaari sijaitsee Joensuun keskustassa, parin kilometrin päässä yliopistosta. Joensuun ortodoksinen kirkko on aivan nurkan takana, ja seurakunta on väkimäärältään Suomen toiseksi suurin.

Lisätietoa opiskeluista voi lukea kirkon sivuilta www.ort.fi/opiskelemaan sekä teologian opiskelijoiden tekemiltä www.teologiaaopiskelemaan.fi/ -sivustolta.

Tuukka Rantanen

PSHV:n vuosijuhlat Valamossa 26.–28.4.

- Kirkko – sitoutumista ja palvelemista

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta ry viettää vuosijuhliaan Valamossa 26.–28.4. Vuosijuhlien ohjelma ottaa erityisesti huomioon kirkkolaulun aseman hengellisen elämän olennaisena tekijänä. Samalla tarkastellaan seurakuntalaisen asemaa kirkon palvelutehtävien kantajana arjen ympäristössä.

Vuosijuhlilla opetellaan myös uusia hengellisiä lauluja Kreikasta, Ukrainasta ja Venäjältä. Näihin lauluihin tutustutaan mm. päiväjuhlan aikana sunnuntaina Mutschoit -lauluyhtyeen seurassa.

Juhlilla julkistetaan myös uutta: kuoroille taitomerkit ja PSHV:n jäsenistölle toukokuussa 2012 julistetun ”Puikot heilumaan, neulo lämmin joululahja Kreikan luostariin” -sukkakampanjan saavutukset. AK

Vuosijuhlien ohjelma ja ilmoittautumisohjeet ovat nähtävillä PSHV:n sivuilla, www.pshv.fi ja tämän numeron sivulla 22.

MARI VAINIO

Piispa Arseni Oulun metropoliitan tehtävien hoitajaksi

Oulun hiippakunnan piispa metropoliitta Panteleimon jää tehtävästään eläkkeelle 1. kesäkuuta.

Suomen ortodoksisen kirkon piispainkokous määräsi Joensuun piispa Arsenin hoitamaan Oulun metropoliitan tehtävää kunnes uuden metropoliitan vaali on toimitettu.

Piispa Arseni (Jorma Heikkinen, s. 14.7.1957) valittiin vuoden 2004 kirkolliskokouksessa Suomen ortodoksisen kirkon apulaispiispaksi. Piispa Arseni on opiskellut Suomen ortodoksisessa pappisseminaarissa (1979–1983), Pietarin hengellisessä akatemiassa (1983–1988) ja Ateenan yliopistossa (1996–1998). Hän suoritti teologian lisensiaatin tutkinnon Itä-Suomen yliopistossa vuonna 2011 ja nyt työn alla on tohtorin tutkintoon johtavat opinnot Jyväskylän yliopistossa.

Piispa Arseni vihittiin munkiksi ja munkkidiakoniksi Lening-

radissa vuonna 1985 ja papiksi Kuopiossa vuonna 1986. Munkinvihkimyksen yhteydessä hän sai uudeksi nimekseen Arseni pyhän Arseni Konevitsalaisen mukaan. Hänen piispaksi vihkimisen toimittivat arkkipiispa Leo, Helsingin metropoliitta Ambrosius ja Oulun metropoliitta Panteleimon tuhlajapojan sunnuntaina tammikuussa 2005.

Piispa Arseni asetettiin virkaansa nimikkeellä Joensuun piispa. Hänen työpaikkansa sijaitsee Kuopiossa arkkipiispan kansliassa. Vuoden 2012 aikana hän toimi Valamon luostarin johtajana.

Piispa Arseni on tunnettu myös ikonimaalarina ja ikonografian tuntijana. Hän on julkaissut muun muassa Ortodoksisen sanaston, Ikonikirja-teoksen ja kymmeniä tieteellisiä artikkeleita. AK

VIERASKIRJA

Kirkon tie

Kirkko elää suurien ongelmien parissa. Oleellimmat ovat maallistuminen, jäsenkato, vinoutunut ikä-kenne ja paheneva talousongelma.

Maallistunut ihminen ja yhteiskunta erkanevat Kirkosta. Uskonnon merkitys auktoriteettina vähenee. Uskonnota tulee yksilöllinen ”minä ja Jumala”-suhde, johon ei kuulu yhteisöllisyys ja toisista huolehtiminen.

Kirkko pohtii ratkaisuja asian korjaamiseksi. Tosin se samalla touhuu sellaisilla saroilla, jotka ovat omiaan karkottamaan jäseniä ja pahentamaan tilannetta. Rahaa tuhhlataan seiniin, esineisiin, hallintoon, kun huolta pitäisi pitää seurakunnista, ihmisistä, ja näiden hyvinvoinnista.

Kirkon järjestöilläkin on pallo hukassa. Jos nuorisotyö olisi oikeasti tehokasta, se näkyisi paremmin nuorten osallistumisessa kirkossakäyntiin ja seurakuntatyöhön. Sisälähetysjärjestöllämme on helpompi sarka. Sen vanhenevat jäsenet ovat vastaanottavaisempia, mutta järjestön oma toiminta kyntää syvällä. Osittain Tiistaiseurat korisevat jo kuolonkouristuksessa. Yhteisöllisyys ja talkoohenki ovat kadoksissa, kaikki toiminta vaatii rahaa. Kukaan ei tee mitään ilmaiseksi.

Lähetys- ja avustusjärjestöt ovat yhdistyneet. Sieläkin on ongelmia, jotka pulppuavat samoista yksilöllisyyden lähteistä. Rahaa kuluu työntekijöiden palkkoihin, talkootyö kadoksissa, keräys- tai avustusvaroilla lähetetään joukkoja kauas ja kalliilla. Eikös rahat ole tarkoitettu avuntarvitsijoille, ei auttajille. Kirkon keskushallinto paisuu ja puuhastelee pelastuksen kannalta epäoleellisissa asioissa. Pieni Kirkko pärjää pienemmällä hallintojoukolla. Raha, joka sirkuksen pyörittämiseen tarvitaan, kerätään kirkon pienenevältä jäsenjoukolta.

Ei ole helppo Kirkkomme tie tulevaisuudessakaan.

Hannu Pyykkönen

Hiihtoristisaattoja kuutamossa ja auringonpaisteessa

Hiihtoristisaatto on rukousta jokaisella sauvan työnnöllä ja suksen potkulla. Näin opasti Isä Vesa Takala Joensuun Hoilolassa hiihtoristisaattoon lähtijöitä. Hiihdon rytmissä on hyvä toistaa Jeesuksen rukousta, seuraten edellä kulkevaa ristiä.

Hiihtoristisaatot ovat jo perinne Joensuun ja Ilomantsin seurakunnissa. Hoilolassa hiihtoristisaatto vaelsi liki parinkymmenen asteen pakkasessa. Korpijärven ympäri kiertävä latu oli 14 kilometriä pitkä ja mukana oli 23 sivakojaa. Täysikuu valaisi latua ja hentoinen usva nousi Korpijärven ylle. Rajamiehet saattelivat hiihtäjiä aivan raja-aukon reunaa kulkevaa latua seuraten.

- Hiihtoristisaaton tulo on meille aina kevään merkki, näin tervehti hiihtäjiä Elina Parvianen. Elina ja Matti Parviaisen kodissa pidetty rukoushetki on aina ollut osa Hoilolan hiihtoristisaattoja. Rukouksen ohessa hiihtäjiä lämmittivät myös Elinan tarjoamat kahvipöydän herkut.

Ilomantsissa hiihtoristisaatto teki taitavaa kirkkaassa maaliskuisessa auringon-

paisteessa. Parisenkymmentä hiihtäjää eteni Sonkajan kylän tsasounalta kohti Ilomantsin Pyhään Eliaan kirkkoa. - Tämä on jo kymmenes kerta kun olemme hiihtäen matkalla, kertoi Isä Ioannis Lampropoulos. Matkan puolivälissä herkuteltiin piirakkamestari Leenan piirakoilla.

Ilomantsijärven jäällä vastarannalla kiilsivät puiden latvojen yllä Pyhän Eliaan kirkon kullattu risti. Viimeisen kilometrin joukkoa veti 12-vuotias Jaakko Ihanus. Reppuun kiinnitetty risti keikkui tahdissa Jaakon lykiessä kohti rantaa ja kirkon mäkeä.

Kirkossa pidetty rukoushetki päätti aurinkoisen hiihtoretken.

- Tämä on aina elämys, tässä yhdistyy niin monta asiaa, se on todettu monta kertaa.

- On hiljaisuutta, punaisia poskia, hymyileviä kasvoja, suksien ja sauvojen kirsunkuntaa, pakkasen nipistämiä nenänpäitä ja muutama hikipisarakin. Mutta ennen kaikkea, hiihtoristisaatto on yhteistä rukousta.

Anneli Lujanen

Rovasti Vesa Takala eläkkeelle

Täysinpalvelleen matka- ja sotilaspapin **Vesa Takalan** "reserviin siirtymistä" ja samalla 65-vuotisjuhlaa vietettiin 30.1. Ilomantsissa. Arkkipiispa Leo toimitti Pyhän Elian kirkossa liturgian, jonka jälkeen rovasti Takalalla oli juhlavastaanotto Parpeinpiirtissä.

Rajaseudun matkapappina vuodesta 1980 palvelleella Takalalla on takanaan juhlava vuosi: hänet valittiin viime syyskuun vuoden papiksi Ortodoksisten pappien liiton syyspäivien yhteydessä. Perusteluissa muistutettiin siitä kuinka Takala on toiminut paitsi esimerkillisesti pappina rajaseudulla, myös ansiokkaasti Kirkon eri järjestöissä. Sotilaspappina hän on tukenut nuoria oman uskonsa harjoittamiseen.

Kirkon ristisaattooperinnettä rovasti on vaalinut jo 30 vuoden ajan ja eläkkeelle siirtymisestään huolimatta Takala lupaa, että hänet nähdään jatkossakin ristisaattoja vetämässä. Rovasti Vesa Takalan 65-vuotishaastattelusta voi kuunnella katkelman Kirkon facebook-sivulta, jossa selviää mm. se, miten hänestä tuli pappi ja mistä ristisaattokipinä alunperin syttyi.

Kamarikuoro Krysostomos 10 vuotta

Kuopiossa vuonna 2003 perustettu Kamarikuoro Krysostomos täyttää tänä vuonna 10 vuotta.

Krysostomoksen toiminnan kulmakiviä on uuden ortodoksisen kirkkomusiikin esittäminen ja tunnetuksi tekeminen. Juhlavuoden konserttikiertueellaan kuoro esiintyy vielä seitsemän kertaa.

Uspenskin katedraalissa Helsingissä 27.4. kuoro esittää pääsiäisajan musiikkia. Konsertissa kantaesitetään Lauri Mäntysaaren *Pääsiäisastikiirat* sekä Henri Sokaan *Kaksi pääsiäisyön laulua*. Solistina vieraillee baritoni Juha Kotilainen.

Kesäkuussa Kamarikuoro Krysostomos vieraillee Heinäveden musiikkipäi-

villä, jossa ohjelmistossa on mm. Mikko Sidoroffin *Panihida*. Teoksen solisteina ovat sopraano Olga Nikolskaja-Heikkilä ja tenori Ossi Jauhiainen. Heinäveden musiikkipäivien toisessa konsertissa esitetään ortodoksista nykymusiikkia nuorilta suomalaissäveltäjiltä.

Syksyllä konserttikiertue jatkuu Lahteen ja Hollolaan. Konserteissa esitetään mm. osia Einojuhani Rautavaaran *Vigiliasta* sekä keväällä kantaesitettyjä uusia teoksia.

Juhlavuosi huipentuu Uspenskin katedraalissa Helsingissä 2.11., jossa kantaesityksensä saa Pekka Jalkasen *Deesis*. Sävellys pohjautuu ortodoksisen muistopalveluksen, panihidan, teksteihin.

media

YLE Radio 1

29.3. Aamupalvelus, klo 18.00, kirkkohera Timo Honkaselkä, Pyhän Nikolaoksen katedraali, Kuopio.

30.3. Pääsiäisyön ortodoksinen liturgia klo 23.55, KP metropoliitta Ambrosius Uspenskin katedraali, Helsinki.

5.4. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, metropoliitta Panteleimon, Oulu

7.4. Liturgia, klo 11.00, kirkkohera Aki Leskinen, Pyhän Kolminaisuuden kirkko, Lahti.

13.4. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, kirkkohera Timo Honkaselkä, Kuopio

16.4. Iltahartaus, klo 18.50, teologian tohtori Pekka Metso, Joensuu

21.4. Liturgia, klo 11.00, pastori Petri Korhonen, Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko, Espoo

4.5. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, metropoliitta Ambrosius, Helsinki

5.5. Liturgia, klo 11.00, kirkkohera Elias Huurinainen, Pyhän profeetta Elian kirkko, Iisalmi

19.5. Liturgia, klo 11.00, Pyhän Kolminaisuuden päivän (Helluntai), Pyhän Kolminaisuuden katedraali, Oulu.

21.5. Iltahartaus, klo 18.50, Kasvatusasiainkoordinaattori Sirpa Okulov

25.5. Aamuhartaus, klo 6.15 ja 7.50, pastori Mikko Sidoroff, Joensuu

Paastokeräys tukee perheitä

Köyhyys koettelee rankimmin maailman naisia ja lapsia. Suuren paaston keräys ”Maailman valo” tukee köyhyyden vähentämistä ja koulutuksen lisäämistä Etiopiassa ja Tansaniassa.

Naiset ja lapset joutuvat usein tinkimään ravinnostaan perheensä vuoksi. Köyhien perheiden tyttöjen koulumaksut jäävät ensimmäiseksi maksamatta. Jopa alakouluikäiset tytöt joutuvat jättämään koulun kesken palkkatyön tai kodinhoidon vuoksi.

Naisia tukevat kehitysyhteistyöhankkeet

ovat tehokkaita keinoja vähentää köyhyyttä ja tuoda hyvinvointia perheille. Filantropia ry on aloittanut Etiopiassa Oromian alueella uuden hankkeen, jonka tavoitteena on parantaa köyhien naisten ja lasten ruokaturvaa osuuskuntatoiminnan avulla. Hanke toteutetaan yhteistyössä paikallisen Maedot-kansalaisjärjestön kanssa.

Osuuskunta rakentaa Batun kaupunkiin viljavaraston. Hintojen noustessa köyhimmät perheet voivat ostaa edullisempaa viljaa. Maedot on myös perustanut koulu-

luokkia slummialueille, jotta köyhien perheiden lapset pääsisivät kouluun.

Paastokeräyksen toinen kohde on Tansaniassa. Tansanian ortodoksinen kirkko haluaa edistää yhteisöjen kansalaistaitoja ja lisätä naisten toimeentulomahdollisuuksia. Naisia tukeva työ ei ole mahdollista ilman miesten sitoutumista toimintaan. Tässä työssä papistolla on keskeinen rooli.

Filantropian keräystili FI53 5480 0520 0233, viite: 12302
www.filantropia.fi

Isä Alexander Schmemmann, Päiväkirjat 1973 – 1983

Valamon Luostari 2012
Suomentanut Ari Koponen

Isä Alexander Schmemmannin päiväkirjat kattavat kymmenen vuoden jakson 40 – 30 vuoden takaiselta ajalta, mutta ovat ajan-kohtaiset yhä edelleen. Schmemmann syntyi Talinnassa venäläi-

seen perheeseen vuonna 1921 ja kuoli syöpään 62 vuotta myöhemmin New Yorkissa joulukuussa 1983. Elämäntyönsä hän teki Pyhän Vladimirin Seminaarin opettajana ja rehtorina. Hän kirjoitti kahdeksan kirjaa, joista luetuimpia ovat varmaankin Suuri Paasto ja Maailman elämän edestä. Postuumisti häneltä on julkaistu neljä teologista teosta ja nyt Valamon luostarin viimein suomeksikin julkaisemat päiväkirjat.

Schmemmannin kirjoja lukeneelle Päi-

väkirjat avaavat sen mitä hän teologisissa teoksissaan haluaa ilmaista. Lyhyet päiväkirjamerkinnot Kirkon elämästä johdattavat lukijan suoraan hänen kirjojensa sanoman ytimeen tai oikeammin Kirkon elämän ytimeen, Jumalan valtakuntaan tässä maailmassa. Schmemmann kritisoi Kirkkoon pesiytynyttä nationalismia sekä kanoneihin, kalenteriin että ulkoisiin tapoihin takertumista. Kun Kirkossa menetetään kosketus tähän maailmaan, siltä riistetään sen todellinen merkitys. Lukijalle surullista on se, että tämän päivän seurakuntapappi voi allekirjoittaa edesmenneen vaikuttajan kokeman ahdistuksen.

Kirkollisen elämän lisäksi Schmemmann pohtii päiväkirjamerkinnoissään omaa kirjoittamistaan, hengellistä isyyttään, muistoja ja omaa arkista elämäänsä. Papille iloa tuovat samat asiat kuin muillekin ihmisille, ajan jakaminen läheisten kanssa, rauhallinen kävely luonnon helmassa ja isä Alexanderin tapauksessa venäläisen kirjallisuuden

lukeminen. Päiväkirjojen ajankuvaa ovat mm. öljykriisi, tasa-arvokeskustelut ja poliittisen elämän huomiot. Kaiken, niin tuskaisen kuin arkisenkin, pohdinnan täyttää Jumalan valtakunnan kokemisesta kumpuava syvä ilo.

Päiväkirjojen viimeiset sivut ovat koskettavia. Muutaman päivän sisällä hänelle paljastuu oma vakava sairaus ja merkinnät lakkaavat. Puoli vuotta ennen kuolemaansa hän tekee vielä merkinnän: ”Olen jatkuvasti pelännyt korkeutta, johon sairauteni on minut nostanut. Olen pelännyt putoavani - - viimeiset kahdeksan kuukautta - - niin rauhallisia ja syviä -”

Schmemmannin läheiset tekivät merkittävän ratkaisun julkaistessaan Päiväkirjat vuonna 2000. Valamon luostarille ja erinomaista työtä tehneelle suomentajalle, kuuluu kiitos Päiväkirjojen saattamisesta suomalaisten sielujen ravinnoksi.

Pastori Tuomas Järvelin

Rakkaat esipaimenet, isät, veljet ja sisaret Kristuksessa! Kristus nousi kuolleista!

Tänään ja tulevana viikkoina julistamme yhä uudestaan: ”Kristus nousi kuolleista, kuolemallaan kuoleman voitti ja haudoissa oleville elämän antoi!”

Pääsiäisaikana kuljemme Jeesuksen ylösnousemusta julistamaan lähteneiden opetuslasten jäljessä. Heidän tiensä ei ollut helppo, vaan täynnä epäuskoa, vaaroja ja vastoinkäymisiä. Harvat uskoivat aluksi evankeliumin julistusta siitä, että aika oli täytynyt, Jumalan valtakunta oli tullut lähelle (Mark. 1:15).

Opetuslapset eivät kuitenkaan antaneet periksi, vaan jatkoivat työtään. Niin monet kääntyivät ja uskoivat hyvän sanoman Jumalan tulemisesta ihmiseksi ja ihmisen pääsystä Hänen työtoverikseen.

Ylösnousemus on valtava ilosanoma, mutta samalla haaste, joka koettelee meitä samalla tavoin kuin opetuslapsia. Emme voi olla kuulematta, kuinka Jumalalta kasvun tarhaksemme saama maailma valittaa tuskissaan viestii ylösnousemusevankeliumin ajalta: ”Kääntykää ja uskokaa hyvää sanomaa!” (Mark. 1:15)

Uskomme tänään tämän viestin? Otamme vakavasti lopun ajan merkit?

Pääsiäinen on aina uuden elämän alku. Olkoon ylösnousemusviestimme tänä vuonna täynnä työtä ja uskoa siihen, että maapallo – tuo Jumalan meille antama puutarha – saa nähdä vielä uusia ja uusia uuden elämän keviäitä.

Tehkäämme lujasti työtä Jumalan Pojan työtovereina maailman elämän edestä.

*Leo
Karjalan ja koko
Suomen arkkipiispa*

Iankaikkisesta iankaikkiseen

Uspenskin Katedraalikuoro johtajanaan Jarmo Lehto julkaisi tammikuussa 2013 levyllisen Leonid Bashmakovin tuttuihin ortodoksiin (tosin uudelleen käännettyihin) liturgisiin teksteihin säveltämää musiikkia. Levy, jonka nimekkäin solisti on Esa Ruuttunen, jakaantuu kolmeen osaan: Suuri Paasto (katumus),

Suuri Viikko (kärsimys) ja Pääsiäinen (ylösnousemus). Katedraalikuoro laulaa levyllä pääsääntöisesti puhtaasti ja osaa käyttää dynaamista vaihtelua. Sen äänet sointuvat hyvin yhteen muodostaen monimuotoisen äänikentän.

Mielestäni tätä levyä on kuunneltava ennemminkin yleisen kuoromusiikin kuin ortodoksisen liturgisen (käyttö-) musiikin lähtökohdista käsin. Tekstit kun ovat aina pääasia liturgisessa käyttömusiikissa ja tällä levyllä ne monesti jäävät Bashmakovin rikkaan sävelkielen musiikillisiin jalkoihin.

Levyvihkonen on kaunis ja suunniteltu palvelemaan kuulijoita kolmella kielellä. Kanteen olisin toivonut kuoron ja äänitteiden nimen lisäksi säveltäjän nimen ja viitteen sisältöön.

Levyn kahdentoista raidan joukosta itselleni nousi esiin neljä suosikkia. Katumus-jaksossa "Nouskoon minun rukoukseni" (ennenpyhitettyjen lahjain liturgia, psalmista 141) laulaa tertsetti Esa Ruuttunen, Jarmo Lehto ja Karl-Henrik Wahlfors. Se on kaunis, rukouksellinen ja eteenpäin soljuva.

Kärsimys-jakson "Tulkaa ylistäkäämme Joosefia" (Suuren Perjantain stikiira) on levyn parhaita kappaleita. Se on tasapainoinen ja teksti-musiikkipari toimiva. Solistina laulaa Outi Tuppurainen, jonka ääni sopii kappaleeseen hyvin. Niin ikään kärsimys-jaksoon kuuluu Suuren Lauantain kanoni "Hänet, joka muinoin". Vaikka kolmen kanoni-kokonaisuuden ottaminen samalle levyllä on vähän raskas ratkaisu niin läpi tämän kanonin kuulijan mielenkiinto pysyy hereillä. Lukijoina vuorottelevat Jarmo Lehto ja Tenho Kokkonen.

Ylösnousemus-jaksossa "Kristus nousi kuolleista" (pääsiäistro-pari lauselmiseen) on kaunis kokonaisuus ja tuo pääsiäisen riemua kontrastina aiempiin surumielisiin teksteihin. Solistina laulaa täyteläisesti ja linjakkaasti Esa Ruuttunen.

Levy on kokonaisuudessaan kuoromusiikillinen kuuntelu-elämys.

Sirpa Autio

Пасха. Светлое Христово Воскресение.

«Праздником праздников и Торжеством из торжеств» называет Церковь Воскресение Христово. И действительно, для нас Пасха – это не просто праздник, в котором мы вспоминаем некое историческое библейское событие. Весть о Воскресении Христовом – это суть христианства, она является основой нашей веры. «Если Христос не воскрес, то и проповедь наша тщетна, тщетна и вера наша» (1 Кор. 15, 14), – говорит об этом святой апостол Павел.

Вера в Воскресение Христово является истинным источником счастья. Свет, воссиявший из опустевшего гроба Воскресшего Спасителя, освещает нашу жизнь, изгоняя тьму неверия и сомнения, согревая наши души, отгоняя от них уныние и печаль. Только в свете Воскресения многое, казавшееся важным, уходит на второй план: «Для Него я от всего отказался, и все почитаю за сор, чтобы приобрести Христа, чтобы познать Его, и силу Воскресения Его» (Флп. 3, 8, 10), – восклицает апостол Павел.

Истинная вера всегда требует воплощения. И плодом веры должна явиться наша любовь к Богу и ближнему. Господь Своєю смертью и Воскресением явил нам Свою жертвенную Любовь, поэтому и мы призваны к тому, чтобы весть о Воскресении Христовом послужила не только нашему собственному духовному перерождению, но стала для нас источником духовных сил для проповеди Воскресения другим людям. И эта проповедь должна быть не в слове, а в деле. Важно, чтобы другие люди всегда видели и чувствовали в нас этот Свет Воскресения и стремились к нему, тем самым, приходя к Богу.

И пусть не смущают нас собственной немощи. Все наши слабости может укрепить Христос, ибо Спаситель Своим Воскресением победил смерть, вырвав у нее страшное жало – грех. Теперь и мы можем победить грех, омывшись в благодатных источниках Церковных Таинств. Всех нас Господь возродил в водах Крещения, Он не престаёт миловать нас, если мы вновь и вновь омываем свои души слезами покаяния в Таинстве Исповеди. Он подает Себя Самого в пищу верным, укрепляя наши силы Телом и Кровью Своею, когда мы приступаем ко Святой Евхаристии. Воскресением Христовым преодолена та пропасть, которая разверзлась между Богом и людьми через грехопадение прародителей. «Ныне не только небо сделалось достижимым, но даже соединилось с землей так, что трудно найти между ними предел и различие, ибо на земле является Божество, и на небе человечество», – говорит нам об этом святитель Филарет Московский.

протоиерей Константин Стрекачев

Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta PSHV ry:n

UUOSIKOKOUS PIDETÄÄN LAUANTAINA 27.4.2013

alkaen kello 14.00 Valamon luostarin
kulttuurikeskuksessa osoitteessa Valamontie 42,
79850 Uusi-Valamo

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat
ja sääntöjen muutosehdotus.

TERVETULOA!

PSHV:n vuosijuhlat Valamossa 26.–28.4. 2013

Kirkko – sitoutumista ja palvelemista

Ohjelma

Perjantai 26.4.

18.00 IX hetki, ehtoopalvelus ja iltarukoukset

19.30 Tervetuloa, iltapala

21.00 Kiitosakatistos yhteislauluna

Lauantai 27.4.

06.00 Aamupalvelus ja liturgia

07.00– Aamiainen

09.15 Jumalanpalvelus – yhteinen liike kohti Kristuksen valoa,
isä Sergius Colliander

11.00 Kirkko arjessa – kaikkien yhteinen tehtävä,
toimittaja Anneli Tempakka

12.00 Lounas

13.15 Valamon kesänäyttelyn avaus

13.45 Valokuvanäyttelyn avaus

14.00 Vuosikokous

15.00 Päiväkahvi

15.30 Pyhiinvaeltajien lauluja, suom. Maria Takala-Roszczenko
ja Jaakko Olkinuora; esittely ja laulunohjaus Sirpa Autio

16.30 Kuoroharjoitukset ja niiden seuraaminen, Sirpa Autio

Valokuvanäyttelyyn tutustuminen

18.00 Vigilia

20.00 Valamolainen teepöytä

28.4. Samarialaisen naisen sunnuntai

09.00 III hetki ja liturgia

11.00 Lounas

13.00 Päiväjuhla

14.30 Juhlakahvit

Ilmoittautumiset 12.4.2013 mennessä:

Kurssimyynti p. 050 324 6801, 050 339 2928, kurssisihteerit ma-pe klo 9–15 tai p. 017-5701 810, myyntipalvelu ma-pe klo 9–16, opisto@valamo.fi

AAMUN KOITTO *Tilauskortti*

Kyllä, haluan tilata Aamun Koitto -lehden
(viisi numeroa vuodessa)

Tilaushinnat 1.1.2013 alkaen	Alv. 0 %	Alv. 10 %
☐ Kestotilaus 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Määräaikainen 5 nroa, kotimaa	35 €	39 €
☐ Opiskelijatilaus 5 nroa, kotimaa	30 €	33 €
☐ Tutustumistarjous 3 nroa, kotimaa	21 €	24 €
☐ EU-maat, 5 nroa	50 €	55 €
☐ Muut maat, 5 nroa	55 €	61 €
☐ Olen ort. srk jäsen		

Lehden saajan nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Maksajan (ellei saaja) nimi

Lähiosoite

Postinumero ja -toimipaikka

Puhelin

Sähköposti

Tunnus 5005390
70103 Vastaus-
lähetyt

**AAMUN
KOITTO**

Vastanottaja
maksaa posti-
maksun (vain
tilaukset)

Sydämelliset kiitoksemme

KS.piiipa Arsenille ja Siilinjärven Tiistaiseuralle
saamistamme PSHV:n kultaisista ansiomerkeistä.

Siilinjärvellä 04.02.2013

Klaudia Parviainen ja Ester Väänänen

*Ilahduta ystävääsi
Pääsiäistervehdyksellä*

SUUREN PERJANTAIN EHTOOPALVELUS -CD

Joensuun Ortodoksinen Mieskuoro
Johtaa dir. mus. István Záborszky

Tilaukset: jomk.info@gmail.com
20 € + postikulut

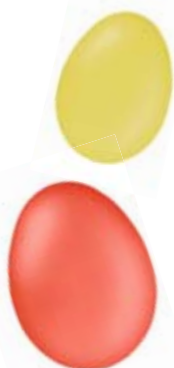
HELENAN VANHAINKOTI

Tule mukaan vapaaehtoistoimintaan

Tervetuloa mukaan ystäväksi tai avuksi.

**Palveluasuntoja vapaina ikääntyville
(kooltaan 20,5–22,5 m²)**

Helenan vanhainkoti
Hämeentie 55 C
00580 Helsinki
040 45618682 tai 040 4561680

*Lämmin kiitos
muistamisesta
26.1.2013 täyttäessäni
90 vuotta.*

**Maija Mökkönen,
o.s. Havanskoi
Pieksämäki**

2013

Luostarimatkat Kulttuuri- ja www.monasterytours.com

KESÄN MATKAT KARJALAAN

Laatokaan Valamo 3 pv 26.-28.6. • 19.-21.7.	295 e
Laatokaan Valamo 2 pv 18.-19.5. • 31.7.-1.8.	210 e
Solovetsk-Vienan Karjala 3.-7.7. • 7-11.8.	560 e
Novgorod-Pihkova 10.-14.7.	640 e
Aunuksen Karjala-Petroskoi-Suojärvi 17.-21.7.	550 e

KULTTUURIA, LUOSTAREITA, KANSANPERINNETTÄ

Vanha pääsiäinen Georgiassa 3.-11.5.	1 445 e
Arkangeli-Kargopol-Pinegajoen kylät 24.6.-3.7.	1 250 e
Romanian Karpaatit, Moldovan tasavalta 4.-12.8.	1 495 e
Siperia, Irkutsk, Baikal, Burjatia 16.8.-1.9.	2 865 e
Ukraina, Kiovasta Krimille 6.-13.9.	1 490 e
Ranska-Pariisi, Taize, Chartreuse 20.-27.9.	1 390 e
Georgian kylät ja luostarit 6.-14.10.	1 420 e

PYHIINVAELLUKSET

Solovetskin luostari 12-16.6.	695 e
Divejevon luostari 23.-29.7.	690 e
Laatokaan Valamo 31.8.-1.9.	190 e
Ateena, Aegina, Evia 19.-26.10.	1 295 e
Siinain Pyhän Katariinan luostari 1.-10.11.	1 090 e

IKONIMATKAT

Moskova, Vladimir ja Suzdal 1.-7.4. • 3.-9.8.	695 e
Bysanttilainen ikoni - Kreikka 8.-15.6.	1 395 e
Ikonien maailma - Pietari 17.-20.10.	380 e

Venäjän viisumi, 68 e/hlö, Egyptin viisumi 25 e/hlö

Pohjoiskatu 6 • Ortodoksinen Kulttuurikeskus • Joensuu • info@monasterytours.com
ma-pe 10-16 • puh. 010 239 2080 (Lankapuhelimesta 8,27 snt + 5,9 snt/min, GSM 8,27 snt + 17 snt/min.)

*Aamun Koiton seuraava
numero ilmestyy 21.5.2013
ja sen teemana on
"Kirkko 90- vuotta, historia".*

Pyhien isien opetuksia pääsiäisestä

Sapatti on himojen hiljenemistä tai niiden täydellistä toimettomuutta. Kun Jumala sääti sapatin, uudenkuunjuhlan ja muiden juhlien kunnioituksen, Hän ei tarkoittanut eikä tahtonut, että ihmiset kunnioittaisivat päiviä sellaisinaan. Sehän olisi merkinnyt käskyä ”palvella luotua eikä Luoja” (Room. 1:25), siinä mielessä, että päivät sinänsä muka ansaitisivat kunnioitusta ja niitä tulisi sen tähden palvoa. Säättämällä päivien kunnioituksen Jumala päinvastoin kehotti vertauskuvallisesti kunnioittamaan Jumalaa itseään. Jumala itse on sapatti, sillä Hänessä löydämme levon elämän uuras- tuksesta ja huolista, ja Hänessä päättyvät vanhurskaan kilvoitusvaivat. Hän on myös

pääsiäinen, sillä Hän on niiden vapautta- ja, joita synty on pitänyt katkerassa orjuu- dessaan. Hän on helluntai, koska Hän on kaikkien luotujen alku ja loppu ja niiden luonnollisen olemassaolon peruste. – Siten laki johtaa turmioon ne, jotka tulkitsevat sitä kirjaimellisesti tai pinnallisesti. Se saa heidät palvomaan ennemmin luotua kuin Luoja ja kunnioittamaan pyhänä sellais- ta, mikä on luotu ihmisistä varten – ja niin he sivuuttavat Hänet, jota varten heidät itsensä on luotu.

Pyhä Maksimos Tunnustaja

Oikea kymmenyksemme Jumalal- le on sielun pääsiäinen, kaikis- ta himollisista tottumuksista ja

järjettömästä aistillisuudesta pois siir- tyminen. Tässä pääsiäisessä Sana uhra- taan olevaisten hengellisessä tarkaste- lussa: tiedon leipä, jonka nautimme, on Hänen ruumiinsa, ja sanoin ilmaisemat- toman viisauden maljasta juomme Hänen kunniallisen verensä. Nämä nauttinut ja tällaisen pääsiäisen viettänyt on antanut uhriksi Karitsan, ”joka ottaa pois maailman synnin” (Jh. 1:29), eikä hän enää kuole, vaan Herran sanojen mukaan ”elää ikui- sesti” (Jh. 6:58).

Pyhittäjä Niketas Stithatolainen

Kääntänyt nunna Kristoduli